На сучасному етапі розвитку суспільства демократизація є відправною точкою для осмислення своєї національної ідентичності, дає можливість кожній людині усвідомити свою унікальність і соціальну значущість. В процесі вивчення філософських дисциплін студенти-юристи засвоюють такі цінності, як права людини, свобода, рівність, справедливість, верховенство права, права людини тощо.

Прагматична складова активно формується у ході залучення студентів до науково-дослідної роботи. Майбутні юристи проводять наукові дослідження з певної проблематики, вчаться аналізувати наукову інформацію з досліджуваної теми та застосовувати її результати у практичній діяльності. Досить продуктивною може бути робота у студентських наукових гуртках та проблемних групах. Основними формами роботи є: підготовка доповідей, повідомлень, написання статей, тез, рефератів, складання таблиць та схем, виготовлення плакатів тощо. Студенти готують наукові реферати, повідомлення та доповіді з актуальних науково-дослідних проблем. Ця робота спонукає формуванню творчого пошуку, застосуванню нестандартних підходів, креативного мислення. Кращі роботи рекомендуються до участі у конкурсах різних рівнів, наукових конференціях та круглих столах.

В процесі аудиторної роботи студенти виконують різні творчі завдання: опрацьовують першоджерела, вчаться систематизувати матеріал, встановлювати зв'язки між предметами і явищами, знаходити спільне і відмінне, головне і другорядне. При цьому важливо спонукати студентів до формулювання та вирішення проблемних питань, складати тестові завдання, кросворди, ребуси.

Якісному становленню дослідницьких умінь сприяє диференціація навчальних завдань під час позааудиторної роботи, коли студенти працюють над виконанням індивідуальних завдань, проводять наукові мікродослідження. При цьому вони оволодівають бібліографічними дослідницькими уміннями, навичками роботи з періодичними виданнями, каталогами, довідниками та словниками.

Вагомими результатами наукових досліджень студентів є курсові та дипломні роботи. Студенти при цьому проявляють творчий пошук, уміння аналізувати необхідну наукову літературу, структурувати дослідницький матеріал, встановлювати міжпредметні зв'язки, робити висновки та узагальнення. Такі види робіт сприяють розвитку пізнавальної активності студентів, підвищують мотивацію до науково-дослідної роботи.

Ураховуючи вищезазначене, слід відмітити, що в результаті залучення студентів до науково-дослідної роботи у них формується певна система цінностей, збагачується понятійно-категоріальний апарат. Вони опановують методологію наукового дослідження, вчаться знаходити необхідний алгоритм пошуку істини. Отже, наукова раціональність формується у студентів в результаті клопіткої, систематичної, послідовної, творчої діяльності. Вона сприяє становленню наукового світогляду майбутнього спеціаліста, що у подальшому буде зумовлювати його життєву позицію.

Одержано 03.11.2017

УДК 347.73

Ольга Петрівна ГЕТМАНЕЦЬ,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри правового забезпечення господарської діяльності
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4826-5799

ЗАВДАННЯ НАУКИ ФІНАНСОВОГО ПРАВА ПРИ ПІДГОТОВЦІ ПРАВООХОРОНЦІВ В УКРАЇНІ

Наука фінансового права, як сукупність систематичних знань, наукових доктрин, поглядів і пропозицій науковців щодо правового регулювання публічних фінансових відносин на українських землях сформувалася в 19 столітті внаслідок необхідності обґрунтування та класифікації відносин з приводу формування та використання казенних коштів і введенням

© Гетманець О. П., 2017

курсу «Фінансового права» в 1835 році в університети. Проте відомий фахівець фінансового права Л.К.Воронова вважала, що фінансові інститути з'явилися разом з державою (приклад, робота Ксенофонта «Про доходи афінської республіки» 430–355 р.р. до н. е.), а зародження науки фінансового права відбулося значно пізніше і спочатку пов'язано з працями економістів, філософів, державних діячів [1, с. 59]. Спираючись на цю думку можливо стверджувати, що державні фінанси виконують у суспільстві важливу функцію – обслуговують матеріальне виробництво і від їх стабільного і ефективного функціонування залежить розвиток країни і добробут кожного громадянина.

Англійський політеконом Д.Рикардо відмічав, що вчення про фінанси пов'язано з наступними положеннями: а) держава необхідна, бо вона охороняє «природний порядок» від заздрості та посягань; б) утримання уряду повинно бути дешевим, оскільки витрати на управляння державою є невиробничими; в) держава не може порушувати право власності і конкуренції шляхом встановлення обмежуючих митних зборів і монополій, і не повинна втручатися у господарське життя країни; г) податки повинні визначатися заздалегідь і бути зручними для платників [2, с. 45]. Враховуючи ці здатності фінансів, які актуальні і на сей час, вчення про фінанси, як складову економічної безпеки країни і ефективного ведення господарства, повинні відображатися у наукових розробках і вивчатися у вузах юридичної спрямованості, зокрема при підготовці охоронців правопорядку.

Підготовка охоронців громадського порядку має базуватися на сучасній європейській моделі освіти за ступеневим принципом і бути спрямованою на сучасні юридичні знання з орієнтацією на набуття професійно важливих вмінь та навичок у конкретних ситуаціях [3]. З урахуванням цих вимог сутність та призначення науки фінансового права при викладанні в юридичних закладах з специфічними умовами навчання повинно орієнтуватися на виконанні наступних завдань:

– вивчення повноважень різних гілок державної влади у галузі фінансів і їх захист на підставі фінансового закону;

– формулювання понятійного фінансово-правового апарату, наукових категорій простого та зрозумілого змісту та їх використання у фінансовому законодавстві;

– розкриття змісту інструментів фінансово-правового регулювання і проведення порівняльно-правового аналізу національної та закордонної фінансових систем з наданням рекомендацій пов'язаних з удосконаленням обігу публічних фінансів в сучасних умовах ринкового господарювання;

– доведення сучасного предмету фінансового права, оскільки виникають новітні фінансові правовідносини пов'язані з оновленням суб'єктного складу цих відносин (територіальна громада, громадські об'єднання, нові розпорядники бюджетних коштів, суб'єкти господарювання тощо) і розвивається розповсюдження повноважень учасників бюджетних відносин (право на бюджетні позики, на формування сучасних спеціалізованих позабюджетних фондів на місцевому рівні, на введення місцевих податків і зборів тощо);

– роз'яснення положень сучасних нормативно-правових актів з фінансових питань, коментування фінансових законів, особливо з оподаткування, оскільки на сей час існують різні трактування приписів нормативно-правових актів і врахування сучасної судової практики, як джерела права, має іноді вирішальне значення для справедливого вирішення проблемного питання.

Наведені завдання науки фінансового права можливо уточнити та поширити, оскільки включення питань фінансового права в навчальні плани вузів при підготовці охоронців правопорядку сприятиме формуванню сучасного правового світогляду в галузі фінансів, бюджету, податків, кредиту, банківської діяльності, грошового обігу, надасть знання необхідні для боротьби з фінансовими порушеннями і злочинами, забезпечить належну фінансово-правову підготовку виконання службових обов'язків правоохоронцями.

Список бібліографічних посилань

1. Воронова Л. К. Фінансове право України : підручник. Київ : Прецедент ; Моя книга, 2006. 448 с.
2. Рикардо Д. Начала политической экономии и налогового обложения. Избранное. М. : Эксмо, 2007. 957 с.
3. Про затвердження Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України : наказ МВС України від 25.11.2016 № 1252 // ЛІГА:ЗАКОН : прав. портал. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS675.html (дата звернення: 07.11.2017).

Одержано 08.11.2017